

ابر حامی

آگاهی، بهبودی، رشد؛
برای همزیستان سرطان

آموزش‌های عمومی سامانه ابر حامی
www.abrhami.ir

شیمی درمانی چیست؟

شیمی درمانی چیست؟

شیمی درمانی، استفاده از دارو، برای از بین بردن سلول های سرطانی است. این نوع درمان سرطان با جلوگیری از رشد، تقسیم و ساخت بیشتر سلول های سرطانی، عمل می کند.

شیمی درمانی می تواند برای بسیاری از انواع سرطان، استفاده شود. پزشک ممکن است به شیمی درمانی در قالب شیمی درمانی استاندارد، شیمی درمانی سنتی یا شیمی درمانی سیتوتوکسیک، اشاره کند.

این مقاله به شما کمک می کند تا اطلاعات اولیه در مورد شیمی درمانی را کسب کنید. در مقالات دیگر درباره آنچه در هنگام دریافت درمان های شیمی درمانی و عوارض جانبی احتمالی شیمی درمانی باید انتظار داشته باشید، بیشتر بیاموزید.

شیمی درمانی چگونه سرطان را درمان می کند؟

شیمی درمانی، دارویی سیستمیک است. به این معنی که از طریق جریان خون انتقال یافته و به تمام قسمت های بدن می رسد.

انواع مختلفی از شیمی درمانی وجود دارد. به طور کلی، داروهای مورد استفاده برای شیمی درمانی، مواد شیمیایی قدرتمندی هستند که با حمله به سلول ها در بخش های خاصی از چرخه سلولی، سرطان را درمان می کنند. تمام سلول ها چرخه سلولی را طی کرده و به این ترتیب، سلول های جدید ساخته می شوند. سلول های سرطانی، سریع تر از سلول های طبیعی، این فرایند را طی می کنند، بنابراین شیمی درمانی تأثیر بیشتری روی سلول های سرطانی دارد.

از آنجایی که شیمی درمانی در کل بدن انجام می شود، می تواند به سلول های سالم در طی چرخه سلولی طبیعی شان، آسیب برساند. به همین دلیل است که شیمی درمانی می تواند عوارض جانبی مانند [ریزش مو](#) و [حالت تهوع](#) ایجاد کند.

اهداف شیمی درمانی چیست؟

اهداف شیمی درمانی به نوع سرطان و میزان گسترش آن، بستگی دارد. شیمی درمانی می تواند به تنهایی، یا به عنوان بخشی از یک برنامه درمانی که شامل درمان های مختلفی است، انجام شود. برخی از روش های استفاده از شیمی درمانی عبارتند از:

به عنوان درمان اولیه گاهی اوقات هدف از شیمی درمانی، رها شدن از تمام سلول های سرطانی و جلوگیری از عود آن است. این نوع را می توان، "شیمی درمانی علاجي" نامید.

قبل از درمان‌های دیگر شیمی‌درمانی را می‌توان قبل از جراحی یا پرتودرمانی برای کوچک کردن تومورها انجام داد. این نوع را می‌توان "شیمی‌درمانی نئوادجوانت" نامید.

بعد از درمان‌های دیگر شیمی‌درمانی را می‌توان پس از جراحی یا پرتودرمانی برای از بین بردن سلول‌های سرطانی باقی‌مانده انجام داد. به این نوع، "شیمی‌درمانی کمکی" می‌گویند.

برای کند کردن پیشرفت سرطان و تسکین علائم. حتی زمانی که سرطان قابل علاج نباشد، شیمی‌درمانی می‌تواند تا حدی تومورها را کوچک کند و از رشد و گسترش تومور، برای مدتی (وابسته به نوع بیماری و تومور) جلوگیری کند. در چنین شرایطی، شیمی‌درمانی می‌تواند شانس بقا را افزایش دهد، علائم مرتبط با سرطان را تسکین دهد و کیفیت زندگی را بهبود بخشد. شیمی‌درمانی مورد استفاده برای این اهداف، "شیمی‌درمانی تسکین‌دهنده" نامیده می‌شود.

شیمی‌درمانی می‌تواند برای درمان بسیاری از انواع سرطان استفاده شود. همچنین، می‌توان از آن، برای درمان عود سرطان و سرطان متاستاتیک نیز، استفاده کرد. [عود سرطان](#) سرطانی است که پس از درمان، عود می‌کند. [سرطان متاستاتیک](#) سرطانی است که به سایر نقاط بدن گسترش یافته است.

چه عواملی برنامه شیمی‌درمانی را تعیین می‌کند؟

داروهای زیادی برای درمان سرطان وجود دارد. پزشکی که در درمان سرطان با دارو تخصص دارد، انکولوژیست (پزشک متخصص در خون و سرطان‌شناسی) نامیده می‌شود و می‌تواند انجام شیمی‌درمانی را برای شما تجویز کند. ممکن است ترکیبی از داروها را دریافت کنید، زیرا گاهی اوقات، ترکیب چند دارو، بهتر از یک دارو به تنهایی، عمل می‌کند.

داروها، دوز و برنامه درمان، به عوامل زیادی بستگی دارد. این عوامل شامل:

- نوع سرطان
- مرحله. [سرطان](#) مرحله سرطان با توجه به اندازه و محل تومور و گسترش یا عدم گسترش سرطان تعیین می‌شود. اندازه تومور، محل آن و اینکه آیا به کجا گسترش یافته است.
- سن و سلامت عمومی
- [وزن بدن](#)
- عوارض جانبی احتمالی هر دارو. اگر دارویی باعث ایجاد عوارض جانبی شدیدی در شما شود، می‌تواند برنامه درمانی شما را تغییر دهد.

- [شرایط پزشکی دیگری](#) که دارید

- درمان‌های قبلی سرطان

شیمی‌درمانی را کجا دریافت می‌کنید؟

بسته به داروی تجویز شده، شیمی‌درمانی را می‌توان در یک مرکز پزشکی یا در خانه انجام داد. ممکن است نیاز داشته باشد که برای دریافت شیمی‌درمانی به طور منظم به کلینیک، مطب پزشک یا بیمارستان مراجعه کنید. این نوع درمان، درمان سرپایی نامیده می‌شود. برخی از انواع شیمی‌درمانی را می‌توان در خانه انجام داد. از تیم درمانی خود بپرسید [چگونه به طور ایمن داروهای خود را در خانه ذخیره و نگهداری کنید](#) موارد زیر را در بخش "شیمی‌درمانی خوراکی" و "شیمی‌درمانی موضعی" مشاهده کنید. در مورد [آنچه در هنگام شیمی‌درمانی باید انتظار داشته باشید](#) بیشتر بدانید.

شیمی‌درمانی چگونه انجام می‌شود؟

شیمی‌درمانی ممکن است به روش‌های مختلفی انجام شود که در ادامه، به آنها پرداخته شده است.

شیمی‌درمانی وریدی (IV) بسیاری از داروها، نیاز به تزریق مستقیم به ورید دارند. به این نوع، شیمی‌درمانی وریدی یا IV می‌گویند. درمان از چند دقیقه تا چند ساعت طول می‌کشد. دریافت مداوم برخی از داروهای IV، طی چند روز یا چند هفته، باعث می‌شود بهتر عمل کنند. آنها را از طریق پمپ کوچکی که می‌پوشید یا حمل می‌کنید، دریافت خواهید کرد. به این نوع شیمی‌درمانی، انفوزیون مداوم می‌گویند.

شیمی‌درمانی خوراکی. شیمی‌درمانی خوراکی از طریق دهان انجام می‌شود. این درمان می‌تواند به صورت قرص، کپسول یا مایع باشد و بدان معناست که ممکن است بتوانید داروی خود را از داروخانه تهیه کرده و در خانه مصرف کنید. درمان‌های خوراکی سرطان در حال حاضر رایج‌تر شده‌اند. برخی از این داروها روزانه و برخی دیگر، به تعداد کمتر، تجویز می‌شوند. حتماً از تیم مراقبت از سرطان خود در مورد برنامه مصرف دارو و نحوه نگهداری از آن، بپرسید. درباره [نحوه پیگیری مصرف داروهای خود در خانه](#) بیشتر بیاموزید.

شیمی‌درمانی تزریقی. روشی است که شما شیمی‌درمانی را به صورت تزریقی دریافت می‌کنید. واکسن ممکن است در عضله یا زیر پوست، تزریق شود. ممکن است تزریق را در بازو، پا یا شکم دریافت کنید.

شیمی‌درمانی تزریق شریانی. شریان یک رگ خونی است که خون را از قلب به قسمت دیگری از بدن می‌برد. گاهی اوقات، شیمی‌درمانی به سرخرگی که مستقیماً به سمت محل سرطان می‌رود، تزریق می‌شود. این نوع، شیمی‌درمانی تزریق شریانی یا IA نامیده می‌شود.

شیمی‌درمانی در صفاق یا شکم. برای برخی از سرطان‌ها، دارو ممکن است مستقیماً در شکم قرار داده شود. این نوع درمان برای سرطان‌های مربوط به صفاق مفید است. صفاق، سطح داخل شکم را می‌پوشاند و روده‌ها، کبد و معده را احاطه می‌کند. **سرطان تخمدان** یکی از انواع سرطان‌هایی است که اغلب به صفاق گسترش می‌یابد.

شیمی‌درمانی موضعی. برخی از انواع شیمی‌درمانی به صورت موضعی در حالت کرم بر روی پوست استفاده می‌شود. شما داروی خود را از داروخانه دریافت می‌کنید و در خانه مصرف می‌کنید.

انواع شیمی‌درمانی

شیمی‌درمانی، شامل بیش از ۱۰۰ نوع داروی مختلف است. اگرچه تمام داروهای شیمی‌درمانی به سلول‌ها آسیب می‌رسانند، اما در زمان‌های مختلف در طول چرخه سلولی، به اهداف سلولی مختلف حمله می‌کنند. ترکیب داروهایی که به روش‌های مختلف به سلول سرطانی آسیب می‌رسانند، می‌تواند اثربخشی درمان را افزایش دهد.

در زیر انواع اصلی شیمی‌درمانی آورده شده است:

- عوامل آلکیل‌کننده
- آنتی‌متابولیت‌ها
- آنتی‌بیوتیک‌های ضد تومور
- مهارکننده‌های توپوایزومراز
- مهارکننده‌های میتوز
- آلکالوئیدهای گیاهی

شیمی‌درمانی در ترکیب با سایر درمان‌های سرطان

علاوه بر شیمی‌درمانی، درمان‌هایی مانند هورمون‌درمانی، ایمونوتراپی و درمان هدفمند نیز برای درمان سرطان، استفاده می‌شوند. گاهی اوقات انکولوژیست‌ها شیمی‌درمانی را به همراه داروهای دیگری، تجویز می‌کنند. این دسته از داروها، به روش‌های مختلفی برای درمان سرطان، عمل می‌کنند و عوارض جانبی آنها معمولاً با شیمی‌درمانی متفاوت است. با تیم مراقبت از سرطان خود در مورد نوع درمانتان، صحبت کنید.

هورمون درمانی. هورمون درمانی نوعی درمان سرطان است که هورمون‌های خاصی را حذف، مسدود یا به بدن اضافه می‌کند. به هورمون درمانی، درمان غدد درون‌ریز نیز گفته می‌شود. هورمون درمانی می‌تواند برای درمان چندین نوع سرطان استفاده شود.

ایمونوتراپی. این نوع درمان به سیستم دفاعی طبیعی بدن کمک می‌کند تا با سرطان مبارزه کند. ایمونوتراپی در چند سال اخیر به سرعت توسعه یافته و اکنون، بخش مهمی از درمان انواع مختلف سرطان است.

درمان هدفمند. این درمان‌ها ژن‌ها یا پروتئین‌های موجود در سلول‌های سرطانی که برای رشد به آن‌ها نیاز دارند را، هدف قرار داده و غیرفعال می‌کنند. **درمان هدفمند** می‌تواند بسیاری از انواع سرطان را درمان کند.

چه مدت به شیمی‌درمانی نیاز خواهم داشت؟

شیمی‌درمانی اغلب برای مدت‌زمان خاصی مانند 6 ماه یا یک سال، انجام می‌شود. یا ممکن است تا زمانی که شیمی‌درمانی همچنان مؤثر باشد، درمان را دریافت کنید.

عوارض جانبی بسیاری از داروهای ضدسرطان، شدیدتر از آن است که بتوان آن‌ها را به طور مداوم استفاده کرد. پزشکان معمولاً این داروها را با وقفه تجویز می‌کنند، بنابراین قبل از درمان بعدی، زمانی برای استراحت و بهبودی دارید. این فاصله‌ی زمانی، به سلول‌های سالم شما اجازه می‌دهد تا بهبود پیدا کنند. برای مثال، ممکن است در روز اول یک دوز شیمی‌درمانی دریافت کنید و سپس قبل از تکرار درمان، سه هفته، برای بهبودی زمان داشته باشید. هر بازه‌ی سه‌هفته‌ای، یک چرخه درمان نامیده می‌شود. چندین چرخه، یک دوره شیمی‌درمانی را تشکیل می‌دهند. یک دوره معمولاً سه ماه یا بیشتر، طول می‌کشد.

برخی از سرطان‌ها با زمان بهبودی کمتری بین سیکل‌ها، درمان می‌شوند. به این نوع، درمان با برنامه فشرده می‌گویند و می‌تواند تأثیر شیمی‌درمانی را در درمان برخی سرطان‌ها، افزایش دهد. اما، برنامه فشرده، خطر عوارض جانبی را نیز افزایش می‌دهد.

تیم درمانی، توضیح خواهند داد که چند وقت یک‌بار و برای چه مدت شیمی‌درمانی را دریافت خواهید کرد. حتماً با پزشک، پرستار یا سایر اعضای تیم خود به طور منظم در مورد عوارض جانبی شیمی‌درمانی صحبت کنید، از جمله عوارض احتمالی که باید انتظارشان را داشته باشید و آنچه را که تجربه می‌کنید.

سؤالاتی که باید از تیم مراقبت از سرطان خود، بپرسید:

- چه نوع شیمی‌درمانی را برای من توصیه می‌کنید؟ چرا؟
- اهداف این شیمی‌درمانی چیست؟
- آیا شیمی‌درمانی تنها درمان سرطان من خواهد بود؟ اگر نه آیا قبل، در طول یا بعد از درمان دیگری، شیمی‌درمانی تجویز می‌شود؟
- چگونه شیمی‌درمانی را دریافت خواهم کرد، مانند قرص یا تزریق وریدی؟ چند بار؟ برای چه مدت؟
- کجا این شیمی‌درمانی را دریافت خواهم کرد؟
- اگر لازم باشد برای شیمی‌درمانی به مرکز پزشکی مراجعه کنم، چه مدت طول می‌کشد تا درمان انجام شود؟ چند وقت یک‌بار نیاز به مراجعه به مرکز دارم؟
- اگر من باید این دارو را در خانه مصرف کنم، آیا دستورالعمل خاصی در مورد نحوه نگهداری یا استفاده از داروهای شیمی‌درمانی وجود دارد؟ اگر یک نوبت را فراموش کنم چه باید بکنم؟
- عوارض جانبی احتمالی این درمان در کوتاه‌مدت چیست؟
- آیا این درمان بر زندگی روزمره من تأثیر می‌گذارد؟ آیا می‌توانم کار کنم، ورزش کنم و فعالیت‌های معمول خود را انجام دهم؟
- آیا شیمی‌درمانی بر غذاخوردن من تأثیر می‌گذارد؟ اگر چنین است، چگونه می‌توانم در طول دوره درمان به خوبی غذا بخورم؟
- اثرات بلندمدت احتمالی این درمان چیست؟
- در مورد عوارض جانبی که تجربه می‌کنم باید با چه کسی صحبت کنم؟ چقدر زود؟
- برای سؤالاتم یا مشکلات احتمالی دیگر، با چه کسی تماس بگیرم؟
- چگونه می‌توانم در ساعات اداری عادی به آنها دسترسی داشته باشم؟ پس از ساعت اداری چگونه؟
- اگر در مورد انجام این درمان بسیار نگران یا مضطرب هستم، با چه کسی می‌توانم صحبت کنم؟
- اگر نگران مدیریت هزینه درمان هستم، چه کسی می‌تواند به من کمک کند؟

- چگونه می‌توان فهمید شیمی‌درمانی مؤثر است؟
- آیا قبل، حین یا بعد از شیمی‌درمانی، به آزمایش یا اسکن نیاز دارم؟
- آیا ممکن است دوز یا مدت شیمی‌درمانی من در طول زمان تغییر کند؟

منابع مرتبط

در هنگام شیمی‌درمانی چه انتظاری باید داشت

کاتترها و پورت‌ها در درمان سرطان

تصمیم‌گیری در مورد درمان سرطان

عوارض جانبی شیمی‌درمانی

تغییرات کوچک برای کمک به طعم بهتر غذا در هنگام ابتلا به سرطان